

Studiedag duurzaam roofvisbeheer
Brussel
23 november 2006.

Duurzaam hengelen op roofvis

**Technieken en attitude van de
hedendaagse sportvisser**

Joris Willems
Ondervoorzitter Vlaamse Roofvisfederatie VRF
Bestuurslid Snoekstudiegroep Nederland België, regio Kempen

INHOUD

Inhoud	2
1. Duurzaam hengelen op roofvis	2
2. Duurzame technieken bij het vissen op roofvis	3
2.1. Vissen op roofvis: vele mogelijkheden	3
2.2. Techniek bij het vissen met een levende aasvis	3
2.3. Techniek bij het vissen met een dode aasvis	4
2.4. Techniek bij het vissen met kunstaas	4
3. Gedragsregels en attitudes bij het vissen op roofvis	6
3.1. Zet alle vis zoveel mogelijk terug: "Catch & Release"	7
3.2. Respect voor natuur	8
3.3. Dril en behandeling van roofvis	9
3.4. Vissen vanuit een boot: enkele vaarregels	11
3.5. Respect voor medegebruikers van het water	12

1. DUURZAAM HENGELLEN OP ROOFVIS

Wat is duurzaam hengelen? Het heeft alleszins niets te maken met lange visdagen of vismarathons. Voor de echte hengelaar geldt ook dezelfde definitie als die van de Commissie Brundtland: "het voorzien in de behoefte van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun behoefte te voorzien"¹.

Wat een zware definitie. Wat we ook doen, er zal heus nog wel een snoekje voor onze kleinkinderen rondzwemmen. Dat moeten onze ouders of grootouders ook gedacht hebben. Alleen de vraag: is dit nog duurzaam? En is dat ene snoekje nog voldoende om er nog op uit te trekken. En voor een beetje hengelvreugde?

Daarom zien we duurzaam hengelen ook vooral op kortere termijn: niet enkel voor ons nageslacht, maar ook voor de visser die morgen onze stek bezoekt. Collegialiteit heet dat. We gaan dus vissen, ten volle genieten, zoveel mogelijk trachten te vangen, maar ook wat gunnen aan collega-vissers. Want die collega-visser kan je ook zelf zijn.

Om dat te bereiken, kunnen we o.a. aandacht besteden aan twee aspecten:

1. De vistechnieken
2. De attitude en de gedragsregels tijdens het vissen

¹ Brundtland, G.H. e.a. Our Common Future, The World Commission on Environment and Development, Oxford University Press, Oxford, 1987.

2. DUURZAME TECHNIEKEN BIJ HET VISSEN OP ROOFVIS

2.1. Vissen op roofvis: vele mogelijkheden

Roofvis-hengelen, het vissen op roofvis, is een aparte tak in de hengelsport. Niet zozeer de vissoort is belangrijk, wel de keuze van de techniek en de aassoorten.

Duurzaam hengelen houdt in dat men technieken gebruikt die de vis zo min mogelijk schade toebrengt en men de vis met maximale overlevingskansen kan terug zetten. Indien correct toegepast, is de overlevingskans nagenoeg 100 %.

Het vissen op roofvis kenmerkt zich doordat men als aas een levende of dode vis gebruikt, of kunstaas dat een levende vis nabootst. Iemand die met een vaste hengel vist en met een made baars vangt is in deze optiek minder een echte roofvis hengelaar. Ook palingvissen met een regenworm valt niet onder het vissen op roofvis.

Zoals vermeld, het vissen op roofvis kenmerkt zich door de techniek en aaskeuze. Er zijn 3 mogelijkheden:

- met een levende aasvis
- met een dode aasvis (zowel "vers" dood aas, als diepvries, of een stukje vis)
- met kunstaas, dat een levende aasvis imiteert.

Elke manier heeft zijn specifieke vistechneken.

Over het algemeen is het vissen met levende en dode aasvis wat passiever en blijft men langer op één plaats. Goede stekken kan men dus intensiever bevissen. Kunstaas vangt alleen als het beweegt en dit vraagt een grotere activiteit van de visser. Men vist dus op dezelfde tijd een groter stuk water af. Elke manier heeft zijn voor- en nadelen en zo ook zijn aanhangers. De zeer uiteenlopende vistechneken kan het vissen op roofvis erg afwisselend maken.

2.2. Techniek bij het vissen met een levende aasvis

Het gebruik van levend aas is in Vlaanderen, in tegenstelling tot vele andere landen, waaronder Nederland, nog steeds toegestaan. Toch past enige weidelijkheid voor zowel de aasvis als de roofvis.

Regel één bij het vissen met levend aas is voorkomen dat de aasvis wordt geslikt. Want dan is het erg moeilijk de snoek levend terug te zetten. Door gebruik te maken van een zgn. takel met 2 of meer haken kan met succes 5 tot 10 seconden na de aanbeet worden aangeslagen. De aasvis en de takel zitten dan voor in de bek van de roofvis en er kan dan snel worden onthaakt en teruggezet.

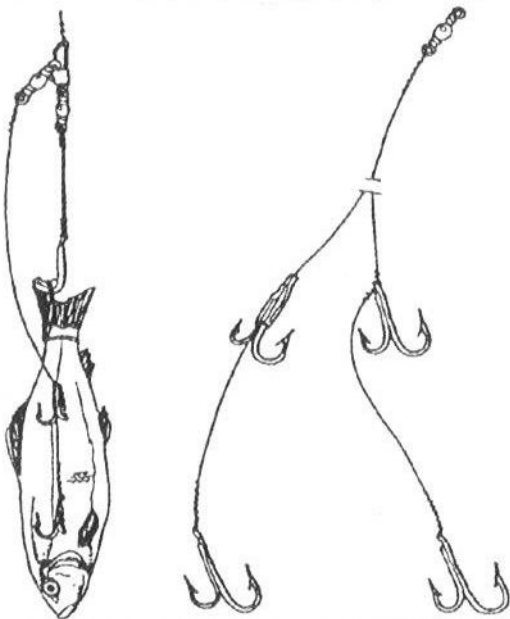
2.3. Techniek bij het vissen met een dode aasvis

Onder dood aas verstaan we natuurlijk aas (dus géén kunstaas) dat eerst gedood wordt. Het kan gaan om aasvissen die we ook levend gebruiken (blankvoorn, brasem, alver, ...), als om natuurlijk aas dat we dood aanschaffen. Je zou het misschien niet denken, maar het gebruik van een stuk makreel, een kleine haring of sardien is vaak erg succesrijk. De specifieke geur van dit aas oefent op de roofvissen een speciale aantrekkingskracht uit. Ook hier gebruiken we een takel zodat we kort na de aanbeet kunnen aanslaan en de gevangen vis zonder problemen kunnen terugzetten. Wat dat betreft is de aasmontage bijna identiek aan die met levend aas. Het verschil is wel dat men dood aas beter en dieper op de haak kan vastzetten.

Vissen met dood aas kan actief en passief. Bij een passieve manier vissen we een beperkt gebied af door het aas langere tijd op één plek te laten liggen. De techniek doet een beetje denken aan het karpervissen. Vaak wordt hier ook gevoerd met stukken dood aas.

Bij een meer actieve manier proberen we door traag binnenvissen een levende aasvis te imiteren. Hierbij wordt de aasvis op een wat stevigere werptakel geplaatst omdat het aas vaak moet worden ingeworpen. Ook het slepen vanuit een traag varende boot is mogelijk.

Figuur 2: voorbeeld dood aastakel

2.4. Techniek bij het vissen met kunstaas

Deze vorm heeft de laatste jaren veel aan populariteit gewonnen. Het ruime aanbod aan nieuwe typen kunstaas en technieken heeft hier zeker toe bijgedragen. Groot voordeel is dat een gevangen roofvis bijna altijd goed kan worden onthaakt en gezond teruggezet.

Het vissen met kunstaas is aantrekkelijk omdat de eigen techniek van de visser de vangkracht bepaalt. Kunstaas dat bewegingsloos in het water ligt, heeft immers 0% vangkracht. Voor veel vissers geeft het vangen met kunstaas dan ook veel meer een tevreden gevoel.

Vroeger werd bijna enkel de spinner gebruikt. Tot een tiental jaren geleden was ander kunstaas als lepels, pluggen of twisters waren een zeldzame verschijning. De laatste jaren is het gebruik van deze vormen sterk toegenomen. Vooral het specifiek verticaalvissen op snoekbaars met shads en allerlei vormen van twisters heeft een erg hoge vlucht genomen.

De meest voorkomende typen kunstaas zijn als volgt:

- spinner: wellicht de meest bekende vorm: een los, metalen blad op een as gemonteerd dat bij het binnenvissen een ronddraaiende beweging krijgt en trillingen veroorzaakt
- lepel: een metalen blad dat niet op een as is gemonteerd, en dat bij het binnenvissen een schommelende of soms ook ronddraaiende beweging krijgt
- plug: een meestal houten of plastic nabootsing van een aasvis met vooraan een schoep of zwemlip dat bij het binnenvissen een duikende en schommelende beweging krijgt. Pluggen kunnen zowel drijvend als zinkend zijn. Ook drijvende pluggen duiken naar de diepte bij het binnenvissen
- jerkbaits: vergelijkbaar met een plug, maar ze hebben geen zwemlip waardoor ze niet naar de diepte duiken.
- shads en twisters: nabootsingen van een aasvis uit zacht en rubberachtig plastic, gemonteerd op een haak met loodkop. Twisters hebben meestal een langere, gekrulde staart, shads hebben een verdikte staart die een trillende beweging krijgt bij het binnenvissen.

Foto 1: diverse soorten kunstaas. Van boven naar onder: spinner, lepel, plug, jerkbait, shad en twister met daartussen een speciale loodkop met haak.

Vanzelfsprekend zijn er nog tal van zeer specifieke vormen of combinaties, zoals een spinner-twister combinatie, tandemspinners (spinners met 2 bladen), ratelpluggen, enz.

Een speciale vorm van kunstaasvissen is met de vliegenhengel, zoals die o.a. ook voor het forelvisserij wordt gebruikt. Het gebruikte kunstaas is wel fors groter. Men spreekt niet meer over vliegen maar over "streamers". Ook het materiaal is wat zwaarder dan men voor de gewone forelvisserij gebruikt. De streamer wordt uitgeworpen en met korte rukjes binnengevist, net zoals men ook doet bij het vissen met de zogenaamde natte vlieg of nimf.

Alle kunstaas krijgt pas vangkracht als men het beweegt. Grofweg zijn er 3 manieren:

- het uitwerpen en binnendraaien, dit kan zowel vanaf de kant als vanuit de boot.
- het slepen vanuit een varende boot, ook wel "trollen" genoemd.
- het met kleine bewegingen verticaal bewegen van met name shads, twisters of ratelpluggen, voornamelijk toegepast vanuit een stilliggende boot..

3. GEDRAGSREGELS EN ATTIDUDEN BIJ HET VISSEN OP ROOFVIS

Alle vissers kennen het: een mooie leuke visstek, waar we met toestemming van de eigenaar mogen vissen. Gaat jarenlang prima. Op een dag slingert er nog een plastic zak op de visplaats, ontsnappen de koeien door een opengebleven poort, of vindt de boer een dode zwaan verstrikt in een kluwen van nylon. Gedaan met vissen, voor iedereen.

Volgens onze definitie dus niet duurzaam. Wat degene die gisteren kwam, heeft vanaf vandaag alle deuren gesloten.

3.1. Zet alle vis zoveel mogelijk terug: "Catch & Release"

Een goede roofvisstand en weidelijk en respectvol vissen op roofvis begint bij het terugzetten van elke gevangen roofvis. Men noemt dit "Catch & Release", een Engelse term die erop duidt dat dit in Engelstalige landen reeds lang wordt gedaan. Waar men vroeger uitsluitend viste voor de pan, is nu het hengelplesier het belangrijkste. En doordat de hengeldruk nog steeds toeneemt, is het terugzetten van vis de enige manier om de visstand te beschermen en erg dure nieuwe visuitzettingen te voorkomen. Bij goede behandeling overleeft meer dan 99% van de vissen de vangst.

Sinds 2004 is het trouwens wettelijk verplicht om elke gevangen snoek levend terug te zetten, en dit minstens tot en met 2006, mogelijk zelfs langer. Voor snoekbaars en baars geldt geen meeneemverbod, maar ook hier is terugzetten het beste voor het op peil houden van de visstand.

Het bestand aan roofvis reguleert zichzelf. Een overpopulatie is vrijwel onmogelijk doordat het teveel aan roofvis aan eigen, grotere soortgenoten ten prooi valt. Op sommige plaatsen is er misschien een overbezetting aan b.v. kleine baars, maar dit is misschien eerder te wijten aan een tekort van grote baars en andere roofvissen.

Een vergelijking tussen Nederland en Vlaanderen spreekt boekdelen. De vangstresultaten van een 20-tal vissers van de Snoekstudiegroep Nederland-België van de laatste 3 jaren leerden dat men in Nederland gemiddeld per dag per persoon meer dan 3 snoeken vangt bij het vissen vanaf de kant. Deze visserij wordt ook meestal in Vlaanderen beoefend. Diezelfde vissers hebben ook 5 plaatsen op openbare wateren bevist die naar Vlaamse normen redelijk snoekrijk werden bevonden. Het resultaat: slechts 1 snoek en 1 baars over 5 visdagen met gemiddeld 7 personen, wat dus neerkomt op gemiddeld 1 snoek op 35 visdagen. Het verschil is duidelijk, de verklaring voor de hand liggend: terugzetten van roofvis loont de moeite en is noodzakelijk voor een regelmatige vangst van snoek, maar ook van een mooie baars of snoekbaars.

Maar de toekomst is hoopvol. Het terugzetten van b.v. karper werd sinds een jaar of 20 aangemoedigd, en niemand twijfelt nu nog aan het nut ervan. Ook brasem en vrijwel alle voorn wordt nu gezond en wel teruggezet, waar deze enkele decennia terug nog werden geconsumeerd. Bij de meeste kleine visclubs is het ten strengste verboden om witvis mee te nemen, en waarom zou dit niet voor elke vis kunnen gelden?

Het spreekt vanzelf dat het vangen en verkopen van vis helemaal niet kan. Sportvissers vissen als hobby, en het verhandelen van vis staat hier lijnrecht tegenover. Men ontnemt zo ook het plezier van anderen.

3.2. Respect voor natuur

Houd de vegetatie zoveel mogelijk intact

Als we gaan vissen op roofvis dan zijn we op jacht. Dit houdt in dat we veel afstand afleggen te voet of per boot op zoek naar vis. Laten we beginnen met de hengelaar te voet.

We verplaatsen ons dan in de oeverzone en dit is een zeer kwetsbare plaats in de natuur. Talrijke diersoorten vertoeven veel in deze zone en we kunnen dus veel diertjes storen. Toon hier respect voor en blijf uit hun gebied in het broedseizoen. Gaan we jagend vissen, en zijn er rietkragen, weet dan dat deze zeer kwetsbaar zijn. Het ondoordacht aanleggen van toegangsplaatsen dwars door het riet heeft al veel stof doen opwaaien en op sommige plaatsen treedt de overheid hier sterk tegen op. Kijk dus uit en houd je aan de plaatselijke regels!

Geen vuil langs de waterkant

Achterlaten van vuil kan natuurlijk absoluut niet. Vooral het achterlaten van lange stukken visdraad (nylon of dyneema) is erg nefast voor watervogels. Werp oude of in de war geraakte vislijnen niet zomaar weg, maar berg het zelf op en deponeer het in een afvalbak. Bevuilen van de privé grond van een gewillig oevereigenaar leidt meestal tot een definitief toegangsverbod voor alle vissers. De goeden bekopen het met de slechten. Een andere bezoedeling zijn radio's. De meeste vissers, maar ook wandelaars hunkeren in hun vrije tijd naar stilte. Respecteer dus de stilte.

Mocht je onverhoopt een aaslijn of kunstaas in de wei aan de overkant hebben uitgeworpen, trek het dan niet stuk. Vaak grazen er koeien. Een wandeling is dus nodig, niet alleen voor je onderlijn, ook voor de boer.

Hekken: altijd sluiten

Hebben we als visser geluk en mogen we op het land lopen van een gewillige boer, sluit dan elk hek onmiddellijk achter je en redeneer niet dat je het sluit als je een keer terug komt. Klim zo weinig mogelijk over het hek, maar open en sluit het elke keer. Sommige oude hekken kunnen die soort belasting nu juist niet verdragen. Alleen zo kunnen we als sportvisser de toegang tot vele mooie visplaatsen behouden. Want vergeet niet: een privé-eigenaar kan het visrecht ten allen tijden intrekken, en zal dat zeker doen indien hij teveel overlast ondervindt.

3.3. Dril en behandeling van roofvis

Het motto: zet alle vis levend terug

In principe moeten we de vis zo behandelen dat hij levend en wel kan teruggezet worden. De periode volgend op de aanbeet bepaalt echter in grote mate of de vis gezond teruggezet kan worden. Wil je een snoekbaars of baars meenemen voor eigen consumptie, dan kan dat nog altijd. Omgekeerd kan niet indien we de vis foutief behandelen.

Gebruik een takel bij levend of dood aas

In combinatie met een levende of dode aasvis is een takel met één of meer dreggen een must. Misschien contradictorisch, maar met meer haken kan je snel aanslaan en toch een grote kans hebben de vis te haken.

Het alternatief dat men nog te vaak ziet (één enkele haak of een aangeregen visje met een dubbele haak) werkt slikken van de aasvis met haak in de hand, omdat men te lang moet wachten om met redelijke kans op succes de haak te zetten. Met een goede takel kan (en moet!) vrijwel direct worden aangeslagen en zit de haak steeds vooraan in de bek.

Het aanslaan en het zetten van de haak

Het gebruik van dikdradige dreggen, zoals je wel eens ziet in combinatie met Amerikaans kunstaas dat meestal bedoeld is voor roofvissen die hier niet voorkomen, is af te raden. Dunnere dreggen haken sneller en er is minder kracht vereist om de haak te zetten, waardoor het risico afneemt dat de snoek zichzelf kwetst tijdens de dril. Het onthaken op zich verloopt hierdoor ook vlotter, zodat de snoek sneller kan worden teruggezet. Zeker wanneer je ook nog eens de weerhaken op de dreg dichtknijpt. Soms is kunstaas ruim voorzien van drie dreggen voor een kunstaasje waar twee ook zouden volstaan. Bouw daarom het kunstaas om naar 2 dreggen indien technisch mogelijk. Het onthaken gaat veel beter en sneller.

Het drillen van de vis

Rek de dril niet onnodig lang. Naarmate een dril langer duurt, verhoogt de kans op sterfte. Houd er ook rekening mee dat water in de zomer minder zuurstof bevat dan 's winters, waardoor een vis in de zomer sneller uitgeput kan geraken. Gebruik geen overdreven licht materiaal. Aan te licht materiaal (hengel en/of lijn) duurt een dril onnodig lang en verhoogt bovendien de kans op breuk. Dat dit nooit in het voordeel van de vis is, spreekt voor zich. Benut de demping die in de hengel ingebouwd is om de vluchtpogingen van de vis op te vangen; dril nooit rechtstreeks op de draad om lijnbreuk te voorkomen.

Landing van de vis

Over dit onderwerp is al menig hoofdstuk geschreven in diverse hengelsportboeken. Moeten we een roofvis met de hand landen of een net gebruiken? Bij de handlanding onderscheiden we de nekgreep en kieuwgreep. De praktijk leert dat de kieuwgreep de voorkeur verdient. De kieuwgreep is toepasbaar vanaf de oever of vanuit een boot bij een duidelijk voor in de bek gehaakte vis en wanneer je als visser de haken duidelijk ziet zitten. Bovendien moeten vanuit de boot de omstandigheden rustig zijn: weinig wind, weinig stroming, geen scheepvaart.

Bij grote of zware vissen is het aan te bevelen de buik te ondersteunen bij het optillen. Laten hangen zonder ondersteuning is dan echt uit den boze. Het gebruik van een landingsnet is vooral aangewezen bij ruwe omstandigheden, wanneer de haken niet zichtbaar zijn, of weersomstandigheden waarbij de drill zo kort mogelijk gehouden moet worden. (vb. warm weer). Een rubber net verdient de voorkeur, dit beschermt de vishuid enigszins.

Vissen tot 80 cm landen we bij voorkeur met de hand. De nekgreep kan, maar de kieuwgreep is beter. Vissen groter dan 80 cm kunnen niet meer met een nekgreep. Hier is de kieuwgreep of het gebruik van een net de enige mogelijkheid.

Heb geen angst! Het komt nog te vaak voor dat de visser in een panieksituatie terecht komt na het aanschouwen van een kanjer, die met opengesperde muil het water laat exploderen en kopschuddend verwoede pogingen onderneemt, om zich van het (kunst)-aas te ontdoen. Angst kan voorkomen worden door zeker in de beginperiode, met een ervaren roofvishengelaar op pad te gaan om de kneepjes van het landen en onthaken onder de knie te krijgen. Uitgerekend een ervaren visser kan je tonen hoe je rustig en met de juiste gereedschappen een roofvis succesvol kan landen en onthaken. Dit met de grootst mogelijke kans op een behouden 'release' van de vis én om zelf ongeschonden uit de strijd te komen. Want naast de vele scherpe tanden in de bek van de roofvis (vooral dan de snoek) zijn ook de loshangende dreggen niet ongevaarlijk voor de visser zelf. Ontelbaar zijn de verhalen van onfortuinlijke vissers die tijdens het onthaken onzacht in aanraking kwamen met de dreggen. Angst is tevens de grootste oorzaak waarom een vis tijdens het onthaken of tijdens het fotograferen onzacht op de grond terecht komt. Autorijden leer je toch ook niet uit een boekje?

Onthaken van de vis

Leg de vis op een zachte en natte ondergrond. Een onthaakmat zoals karpervissers vaak gebruiken is zo gek nog niet. Bevochtig de handen alvorens de vis te onthaken. Gebruik een lange, stevige puntbektang of arterieklem om de vis te onthaken.

Indien de dreg ongunstig ingehaakt is, onthaak dan voorzichtig en doordacht. Knip de haakpunten door indien de gezondheid van de vis in gevaar zou komen. Een nieuwe dreg kost maar een fractie van de waarde van een mooie, gezonde kanjer, die nog voor veel nageslacht kan zorgen. Een stevige en scherpe draadkniptang is hiervoor onontbeerlijk. De eerder aangehaalde kieuwgreep, indien perfect uitgevoerd, zorgt er voor dat de bek netjes open scharniert en het kunstaas of aas vlot en snel

verwijderd kan worden. Soms wil het wel eens helpen langs de kieuwen te onthaken, vooral als het kunstaas of de aasvis toch wat dieper zit of indien, uitzonderlijk, de haak in één van de kieuwbogen terechtgekomen is. Ga vooral niet aan de kieuwbogen trekken, want dit is één van de meest kwetsbare onderdelen van een vis. De hulp van een goede vismaat is uiterst handig in dit geval.

Een foto: het beste leefnet

Houd een fotosessie in ieder geval zo kort mogelijk, rekening houdend met de weersomstandigheden. Heel warm weer of vrieskou nopen tot uiterst snel terugzetten. Zorg dat fototoestel en meetlint en evt. weegschaal onder handbereik zijn, zodat zo weinig mogelijk tijd verloren wordt. Een mooie grote vis hoort niet in een leefnet of bewaarzak, maar moet zo vlug mogelijk terug vrij in het water. Een foto is het beste leefnet, levenslang, voor visser én vis.

Het terugzetten van de vis

Gooi de vis niet achteloos terug in het water, maar houd hem horizontaal in het water en wacht tot de vis opnieuw over voldoende kracht beschikt om op eigen kracht weg te zwemmen. Indien dit na enige tijd niet echt lukt, kan je de vis voor en achterwaarts bewegen, zodat zoveel mogelijk zuurstof in de kieuwen terecht komt. Dieper en kouder water opzoeken wil ook nog wel eens helpen. Indien de vis twijfelend in de diepte verdwijnt, houd dan toch nog even de omgeving in de gaten, in het geval de vis toch terug aan de oppervlakte zou verschijnen. Probeer de vis opnieuw vast te grijpen en doe verder met het 'begeleiden'.

Vissen op dieper water

Vermijd het vissen op te grote diepte (meer dan 15 m), waardoor trommelzucht zou kunnen ontstaan bij de vis indien hij omhoog wordt gehaald. Hierbij kunnen de ogen gaan uitpuilen en komt de zwemblaas naar buiten. Vooral baars en snoekbaars zijn hier erg gevoelig voor.

3.4. Vissen vanuit een boot: enkele vaarregels

Net zoals op de openbare weg gelden er ook voor de waterwegen verkeersregels. Met een aantal van deze komen we ook in aanraking, wanneer we achter de roofvis aangaan vanuit een boot. Denken we maar aan zaken zoals een stuurbrevet, de toegelaten snelheid, verkeersborden en seinen, verplichte uitrusting, minimumleeftijd, enz ...

De volgende opsomming is slechts een greep uit de belangrijkste verplichtingen. Voor meer informatie kan je terecht op: <http://www.mobilit.fgov.be/nl/aqua/plaisure/plaisure.htm>.

De belangrijkste documenten waarover je moet beschikken als je vanuit een boot vist, zijn de volgende:

- **Immatriculatienummer en/of snelheidsnummer:** In principe moet elke (vis)boot voorzien zijn van een immatriculatieplaat (blauw plaatje). Vrijgesteld zijn opblaasbare bootjes, bootjes die niet voorzien kunnen worden van een motor, en buitenlandse pleziervaartuigen, die in het land van herkomst geregistreerd zijn. Bovendien moet, indien de boot een snelheid kan halen van minimum 20 km/uur, het immatriculatienummer in een minimumgrootte aangebracht worden op beide zijden van de romp.
- **Stuurbrevet:** De bestuurder van de boot moet over een stuurbrevet (vaarbewijs) beschikken indien de boot een minimumsnelheid van 20 km/uur kan halen of indien de boot minimum 15 m lang is. Het Beperkt Stuurbrevet is geldig op alle Belgische binnenwateren, uitgezonderd de Beneden-Zeeschelde. Met het Algemeen Stuurbrevet mag je ook op dit water.
- **Waterwegenvignet:** dit is een vignet dat toelaat gebruik te maken van de openbare waterwegen. Boten kleiner dan 6 m en geen 20 km/uur kunnen halen, moeten niet over een waterwegenvignet beschikken. De prijs wordt bepaald door: de lengte van de boot, de snelheid die de boot kan halen en de periode waarvoor het vignet geldig is.

Ten slotte moeten alle pleziervaartuigen een minimum aan materieel aan boord hebben ter bevordering van de veiligheid van de opvarenden en het vaartuig zelf.

3.5. Respect voor medegebruikers van het water

Als kantvisser is het belangrijk om geen vuil achter te laten en de rust en stilte niet te verstoren. Er gelden in feite dezelfde gedragsregels als voor alle andere takken van de hengelsport.

Als bootvisser bereikt men plaatsen waar de kantvisser niet kan komen, toch zijn er ook voor hen gedragsregels, en misschien nog meer dan voor de kantvisser. Men heeft als bootvisser een grotere vrijheid die mogelijk erg veel hinder kan veroorzaken voor andere vissers en ook watersporters. De belangrijkste gedragsregels zijn als volgt:

- Respecteer alle wettelijke vaarregels, en zeker die ten aanzien van de maximum vaarsnelheid en het vermijden van golfslag. Snel varen of hoge golven kan de oever aanzienlijk beschadigen en veel schade toebrengen aan overige schepen die afgemeerd liggen.
- Houd een ruime afstand tot eventuele kantvissers en vaar zo nodig om. Voor een kantvisser is niets zo vervelend als een boot over zijn stek.

- Probeer zoveel mogelijk uit de buurt te blijven van de stekken die ook goed vanaf de kant zijn te bevissen. De bootvisser heeft veel meer mogelijkheden dan de kantvisser, en het is jammer voor de kantvisser als zijn areaal nog eens dubbel bevist wordt.
- Let als trollende bootvisser extra goed op karpervissers of kantvissers met een werphengel en voorkom dat de slepende lijn de lijn van de overige vissers meeneemt. Haal desnoods de lijn binnen als je een kantvisser passeert.
- Laat gebieden waar veel andere watersporters aanwezig zijn (surfers, jetskieërs, waterskieërs, zwemmers, zeilers) zoveel mogelijk liggen. Vaak zijn zij gedurende het midden van de dag actief, en een relatief beperkt aantal dagen per jaar. Kom een keer terug als de rust is teruggekeerd. Weet andere watersporters een bootvisser minstens even hinderlijk vinden als omgekeerd. Een stilliggende bootvisser maakt hun sport nagenoeg onmogelijk. En aangezien jetskieën en waterskieën maar over een zeer beperkt gedeelte van het water is toegestaan, hebben zij geen uitwijkmogelijkheden, in tegenstelling tot vissers.
- Blijf zoveel mogelijk uit de buurt en het vaarwater van de beroepsvaart. Door hun omvang hebben zij een grote dode hoek rondom hun schip.
- Gooi zeker geen afval overboord.
- Laat een boot enkel te water op de daarvoor voorziene plaatsen of trailerhellingen, dit om schade aan de oever te voorkomen.
- Meer niet aan op privé domeinen of waar dit verboden is, ook niet voor een korte pauze.